

Imkeren met respect voor het volk

Tekst Ardine Korevaar, foto Richard de Bruijn

Voor Rob van Hernen was de overstap naar volledig korfimkeren een vanzelfsprekende consequentie van zijn fascinatie voor de natuur. De materialen voor de bijenbehuizing in de korf-imkerij zijn plantaardig (roggestro en bindmiddelen van onder andere sparrenwortel, braamstengel en rotan) en volledig afbreekbaar zonder nare residuen achter te laten. De isolerende laag weideboter, oftewel koeienpoep, beschermt de bijen tegen alle weersinvloeden en de korf zelf impliceert een wijze van imkeren met veel respect voor het volk, vindt hij.

Natuurlijk

In 1977, toen Rob bijen ging houden was er weinig aandacht voor korf-imkeren. Het werd beschouwd als een achterhaalde en vieze manier van bijenhouden en geassocieerd met armoede. Aan de andere kant was er zeker erkenning voor de grote kennis van veel korfimmers. Hoewel zeer geïnteresseerd in korfimkeren duurde het tot 2004 voor Rob volledig op korf-imkerij overstapte, beginnend met één, het jaar erop elf, tot nu een paar honderd korven op verschillende standen.

Aan het 'natuurlijke' geeft Rob gestalte in zijn manier van imkeren. Hij werkt het liefst met zwarte bijen of de bastaardvormen die zijn ontstaan, importeert geen koninginnen van elders, de jonge koninginnen worden standbevruucht en hij houdt het reizen beperkt tot een aantal bestuivings-adressen in de buurt zijn woonplaats Hattem. Zwermtraagheid heeft hij liever niet en stekerigheid beschouwt hij als een normaal verdedigingsmiddel. Te agressieve volken ruimt hij op, maar dat de bijen een opdringerige muis te lijf gaan, vindt hij een gezonde eigenschap. Wat betreft rasseneigenschappen zegt hij het veel belangrijker te vinden om te kijken naar eigenschappen van een volk als geheel. Je moet niet van elk volk hetzelfde verwachten, de diversiteit die volken vertonen, is waardevol.

Rob benadrukt dat het bijenhouden wat hem betreft gaat om een levensstijl die veel verder reikt dan het verzorgen van de bijen. Het heeft te maken met kijken, leren en genieten. En de materialen die de natuur levert gebruiken. Zo zal hij tijdens een boswandeling ook geschikte sparren-

wortels meenemen om de korven mee te repareren of snijdt hij braamstengels. De vezelstructuur van sparrenwortels zorgt ervoor dat ze makkelijk alle kanten opbuigen, wat handig is bij het binden. Braamstengels zijn geschikt voor reparaties op minder slijtgevoelige plekken van de korf. Het roggestro betreft hij van telers via de Historische Vereniging of van biologische boeren in de omtrek. In het voorjaar verzamelt hij 'weideboter' want dan heeft dat, met voldoende vezels en het juiste vochtgehalte, de beste consistentie. Als de voorraad in het vat een te waterige samenstelling krijgt (de meest vezelige poep komt bovenop drijven), mengt hij turf bij. De pleisterlaag droogt op de korf helemaal in, daarmee verdwijnt ook het leefmilieu voor schadelijke organismen. Bekalken van de koeienpoep vindt Rob niet nodig. Hij denkt dat dat vooral gedaan werd om de 'armoedige' aanblik te verbloemen. Leem als pleister vindt hij niet geschikt, het vergruist makkelijker bij het hanteren van de korf en tijdens de honingooft komt er dan al gauw gruis in de honing. Dat deze manier van bijenhouden een

Interview met korfimker Rob van Hernen

leefwijze is komt vooral tot uiting gedurende de zwermtijd als Rob van eind april tot eind juni elke dag zwermwacht heeft en tot wel 19 zwermen op een dag vangt met zijn fuiken. Rondom de standen staan ook zwermplanken met lokstof voor als er eens eentje tussendoor schiet.

Hij heeft drie soorten korven: de ronde, Lünenburger Stülper, daarnaast een vierkante Kanitzkorf met vaste bouw en een Kanitzkorf met raampjes die met waterverdunbare verf zijn verduurzaamd en waar een honingkamertje op kan worden gezet voor het winnen van heideraathoning.

De varroabestrijding doet hij op eenzelfde manier als kastimkers. Een deel van de volken waarin hij veel varroa vindt behandelt hij in de zomer bij voorkeur met een oxaalzuurverdamer, maar soms ook met oxaalzuurdruppels, poedersuiker of thymolkristallen. De hoofdzaak is druppelen van oxaalzuur één keer per jaar in de winter.

Verschillen

Er zijn vier in het oog springende verschillen tussen kast- en korfimkerij zoals Rob die beoefent. Ten eerste is

het nest in de korf niet uitneembaar per raam, dus bij inspectie wordt het broednest gedurende het seizoen ongemoeid gelaten. Ten tweede is kunstzwermen maken uit een korf erg lastig, de natuurlijke zwermduft wordt benut voor vermeerdering en verjonging van de stand. Ten derde: de nadruk ligt op heidedracht. Tenslotte: na de heidedracht worden voor honing- en wasoogst volken geslacht, waarbij tevens selectie plaatsvindt. De bijen krijgen herhuisvesting en worden ingewinterd op suiker, terwijl de niet-geslachte volken overwinteren op de verzamelde honing, inclusief heidehoning.

Overwinteren op heidehoning maakt de tongen vaak los. Rob heeft tot nu toe geen last van roer gehad in zijn volken door een overmaat aan ballaststoffen die de bijen in de winter niet kwijt zouden kunnen. Hij roept ook direct dat we milde winters hebben gehad die reinigingsvluchten tussendoor toelieten. Een bijkomend voordeel van het hoge vlieggat in de korven, denkt hij, is dat de tros vlak achter het vlieggat zit en het daarmee makkelijker

Mensen zullen wel weer gaan leren korfimkeren

is voor de bijen om even snel naar buiten te gaan. In een kast moeten ze helemaal naar beneden lopen om naar buiten te kunnen.

Je weet natuurlijk nooit hoe de winter zal verlopen, maar Rob blijft zolang de bijen het goed doen, op heidehoning overwinteren.

Toekomst

Op de vraag hoe hij de toekomst ziet voor de korfimkerij met veel nieuwe, jonge imkers, vaak woonachtig in de stad en met een drukke baan, reageert Rob laconiek: "Ach, mensen zullen het korfimkeren wel weer opnieuw leren als het nodig is."

Een oproep heeft hij wel voor met name de architectuur in de bebouwde omgeving: architecten, ontwerp eens ruimte in de huizen waar een bijenvolk in kan verblijven! Zodat ze niet tot spouwmuren en schoorstenen zijn veroordeeld, wat altijd tot overlast leidt. Zo kunnen volken ook zonder imker overleven. Natuurlijk! ◆